

Міська програма проведення культурно-просвітницьких та спортивно-оздоровчих заходів для осіб похилого віку, слухачів «Університету III віку» на 2025-2029

I. Паспорт програми

Паспорт визначає суму коштів, необхідну для виконання програми, законодавчі підстави її реалізації, мету, завдання, напрями діяльності, а також результативні показники, на підставі яких здійснюється контроль за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів і аналіз бюджетної програми.

Паспорт програми затверджується у місячний термін після затвердження бюджету міста на відповідний бюджетний період.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована програма

Питання покращення якості життя громадян похилого віку є одним із важливих завдань органів державної влади та місцевого самоврядування.

Незадовільна якість життя громадян похилого віку в Україні та загострення соціально-економічних викликів, зумовлених старінням населення, спричинені як чинниками загального характеру (зокрема, погіршенням економічного становища, що істотно обмежує фінансові можливості виконання прийнятих соціальних зобов'язань, і відсутність цілісної стратегії розв'язання проблем громадян зазначеної категорії та їх залучення до забезпечення сталого розвитку країни), так і специфічними факторами, що зумовлюють, зокрема, такі проблеми громадян похилого віку як: низький рівень добробуту, низька соціальна та економічна активність.

Дійсно, старість приносить із собою зміну звичних життєвих стандартів, хвороби, важкі душевні переживання. Вихід на пенсію, втрата близьких і друзів, хвороби, звуження кола спілкування і сфер діяльності – все це веде до «збідніння» життя, відходу з нього позитивних емоцій, з'являється почуття самотності та непотрібності. До того ж, батьків часто покидають дорослі діти, що не тільки зменшує інтенсивність сімейного спілкування, але й залишає їх наодинці із своїми проблемами та хворобами. Багато літніх людей також стають вдівцями або, найчастіше, удовами, внаслідок чого залишаються без сімейного спілкування, переживаючи самотність. Наслідком погіршення психологічного стану стає погіршення фізичного здоров'я, що викликає необхідність у постійній соціальній підтримці та догляді, отриманні послуг стаціонарного догляду, зокрема - послуг інтернатних установ. Тому з метою забезпечення якісної життєдіяльності осіб похилого віку існує необхідність у розробці і прийнятті програм, спрямованих на «підготовку» людини до старіння, створення умов для повноцінної, активної та якісної життєдіяльності в старості поза межами спеціалізованих установ для осіб старшого віку. Міською програмою, що сприятиме активному життю на пенсії як запоруці здоров'я та довголіттю жителів міста Черкаси, стане програма проведення культурно-просвітницьких заходів для осіб похилого віку, слухачів «Університету

III віку», що функціонує при територіальному центрі надання соціальних послуг м. Черкаси (далі-територіальний центр).

III. Мета програми

Метою програми є створення максимально сприятливих умов для забезпечення безперервного навчання протягом усіх періодів життя, самореалізації громадян похилого віку та їх участі у процесах розвитку суспільства, оволодіння сучасними методами збереження та підтримки здоров'я, підвищення рівня обізнаності та освіченості людей похилого віку, їх творчого розвитку та розкриття здібностей, задоволення духовних та естетичних потреб, організація змістовного дозвілля та залучення таких громадян до активного суспільного життя шляхом проведення міських культурно-просвітницьких та спортивно-оздоровчих заходів, реалізація права старшого покоління на вільний доступ до соціальних послуг.

IV. Обґрунтування шляхів та засобів вирішення проблеми

Засобами задоволення потреб громадян похилого віку – мешканців міста Черкаси є проведення культурно-просвітницької та соціально-виховної роботи; створення умов для зміни стереотипу поведінки і життєвих установок «людей III віку»: відхід від пасивної позиції і формування нової моделі особистісної поведінки шляхом залучення літніх людей до освітнього процесу; збільшення ступеня їх участі в суспільному житті, зокрема, організація за участю таких осіб міських культурно-мистецьких, розважальних та спортивно-оздоровчих заходів.

V. Строки виконання програми

Строки виконання програми 2025-2029 роки.

VI. Перелік завдань програми

Основними завданнями програми є розвиток показників якості життєдіяльності людей похилого віку:

мотиваційного як наявності сенсу життя в нових умовах життєдіяльності, життєвої задоволеності; прагнення до самореалізації та самовдосконалення;

соціально-орієнтованого як вміння спілкуватися та легко налагоджувати соціальні контакти; прагнення до соціальної взаємодії; бажання допомагати іншим (за методикою «рівний–рівному»);

фізіологічного як міри поінформованості людини похилого віку у сфері здоров'я, розуміння ролі у збереженні активності та тривалості життя, знання факторів ризику; міри відповідності поведінки (дій та вчинків) вимогам здорового способу життя; міри сформованості потреби до зміцнення та збереження здоров'я;

діяльнісно-практичного як здатності до співпраці; соціальної активності; наявності ініціативи та самостійності; вміння включатись в діяльність за методикою «рівний-рівному».

VII. Перелік заходів програми

Виконання програми планується здійснити шляхом реалізації заходів програми, спрямованих на отримання теоретичних знань та підходів до вивчення проблем людей похилого віку, набуття знань щодо збереження здоров'я, організації життя у старшому віці, правової грамотності, вмінь використання сучасних комунікаційних та інформаційних технологій, організації дозвілля тощо.

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні за виконання
1.	<p>Здійснювати адаптацію старшого покоління до реалій сьогодення, їх реінтеграцію в активне життя суспільства, розширення кола спілкування та обмін досвідом шляхом проведення занять з:</p> <ul style="list-style-type: none"> - художнього та декоративно-прикладного мистецтва; - хореографічного та театрального мистецтва; - вивчення української та іноземних мов; - набуття навичок користування комп'ютерами та цифровими приладами; - медіаграмотності; - безпечної роботи з пошуковими системами, інтернет-банкінгом, соціальними мережами; - гончарства; - краєзнавства. 	2025-2029	Територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси
2.	<p>Забезпечувати денну освітню зайнятість громадян похилого віку шляхом проведення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекцій, бесід, семінарів, тренінгів, - тематичних вечорів, спрямованих на всебічний розвиток, правову обізнаність, формування здорового способу життя, профілактику соціально-небезпечних хвороб, попередження виникнення психологічної та фізичної залежності, збереження фізичного і психічного здоров'я тощо 	2025-2029	Територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси
3.	<p>Проводити спортивно-оздоровчі заходи зі збереження та підтримки здоров'я для громадян похилого віку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заняття з оздоровчої фізкультури; - заняття на спеціалізованих тренажерах; - сеанси спеліотерапії; - сеанси пресотерапії; - сеанси фітотерапії; - сеанси оксигенотерапії; - сеанси масажу; - заняття з настільного тенісу; - заняття з йоги; - заняття з пілатесу; - заняття з аеробіки; - заняття зі скандинавської ходи; - заняття зі стретчингу; - заняття з китайської оздоровчої гімнастики Тайцзі-цюань; - заняття із основ самомасажу тощо. 	2025-2029	Територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси

4.	Організувати для слухачів «Університету III віку» відвідування культурно-мистецьких та дозвіллевих закладів шляхом придбання квитків	2025-2029	Територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси
5.	Організувати для слухачів «Університету III віку» виїзні екскурсії історичними місцями Черкащини та України	2025-2029	Територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси
6.	Проводити культурно-мистецькі, розважальні та спортивно-оздоровчі заходи для отримувачів соціальних послуг територіального центру: - творчий проєкт «Мистецька ярмарка»; - одноденний оздоровчий літній табір; - патріотична спортивно-пізнавальна програма «Козацькі забави»; - музично-театралізоване дійство «Різдвяний мюзикл».	2025-2029 квітень-травень червень жовтень грудень	Територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси

VIII. Фінансове забезпечення реалізації програми

Заходи програми реалізуються за рахунок коштів бюджету Черкаської міської територіальної громади з урахуванням його можливостей у кожному бюджетному році в межах асигнувань, передбачених на соціальний захист та соціальне забезпечення, інших джерел, не заборонених законодавством України.

Головним розпорядником коштів програми є департамент соціальної політики Черкаської міської ради, відповідальним виконавцем - територіальний центр надання соціальних послуг м. Черкаси.

Обсяги видатків з міського бюджету визначаються з урахуванням пропозицій департаменту соціальної політики Черкаської міської ради, який надає бюджетний запит до проєкту бюджету Черкаської міської територіальної громади, та затверджуються Черкаською міською радою при його прийнятті.

IX. Організація контролю за ходом виконання програми

Контроль за ходом виконання програми покладається на департамент соціальної політики Черкаської міської ради та постійну комісію міської ради з питань гуманітарної та соціальної політики.

Моніторинг виконання програми здійснюється департаментом соціальної політики Черкаської міської. Інші виконавці, залучені до виконання програми, забезпечують виконання затверджених заходів та інформують про хід їх реалізації департамент соціальної політики Черкаської міської ради до 5 числа місяця, наступного за звітним роком. Департамент соціальної політики Черкаської міської ради здійснює аналіз стану виконання програми та інформує департамент фінансової політики Черкаської міської ради до 20 числа місяця, наступного за звітним роком.

X. Очікувані результати виконання програми

Виконання програми дасть змогу здійснити соціальну адаптацію громадян похилого віку до процесу старіння, життя у нових умовах та пошуку незадіяних у попередніх етапах життєвого шляху ресурсів; підтримати фізичні та психологічні

можливості людей старшого віку; створити умови та сприяти їх всебічному розвитку; залучити їх ресурси для підвищення якості їх власного життя та активної участі у житті громади; створити максимально сприятливі умови для культурного дозвілля літніх людей та надати можливості для розширення кола їх спілкування та обміну досвідом. Як наслідок реалізації заходів програми очікується, що активний спосіб життя дозволить людям похилого віку не тільки урізноманітнити своє дозвілля, а й підвищити якість життя та подовжити його тривалість, зменшить потребу літніх людей – жителів Черкаської міської територіальної громади у соціальних послугах з догляду, зокрема – стаціонарного.

№ з/п	Показники	Одиниця виміру	Роки				
			2025	2026	2027	2028	2029
КПКВК 0813104 «Забезпечення соціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю»							
Культурно-мистецькі, розважальні та спортивно-оздоровчі заходи для отримувачів соціальних послуг територіального центру							
1.	Показники витрат:						
1.1.	Обсяг фінансових затрат на проведення культурно-мистецьких заходів	тис. грн.	321,4	353,2	381,5	412,0	445,0
2.	Показник продукту:						
2.1.	Кількість проведених заходів	штук	4	4	4	4	4
2.2.	Кількість осіб похилого віку, які перебувають на обліку у відділеннях денного перебування	осіб	2530	2530	2530	2530	2530
2.3.	Кількість осіб похилого віку, охоплених заходами	осіб	960	960	960	960	960
3.	Показник ефективності:						
3.1.	Середній розмір витрат на проведення 1 заходу	грн.	80350	88300	95375	103000	111250
3.2.	Середні витрати на одну особу похилого віку, охоплену заходами	грн.	334,8	367,9	397,4	429,2	463,5
4.	Показники якості:						
4.1.	Відсоток залучення до культурно-мистецьких заходів від загальної кількості осіб похилого віку, які перебувають на обліку у відділеннях денного перебування	%	38	38	38	38	38
Відвідування культурно-мистецьких та дозвіллевих закладів слухачами «Університету III віку»							
1.	Показники витрат:						
1.1.	Обсяг фінансових затрат на придбання квитків до культурно-мистецьких закладів м. Черкаси	тис. грн.	30,0	33,0	35,7	38,7	41,7
2.	Показник продукту:						

2.1.	Кількість організованих для слухачів «Університету III віку» відвідувань культурно-мистецьких закладів	штук	10	10	10	10	10
2.2.	Кількість слухачів «Університету III віку»	осіб	300	300	300	300	300
2.3.	Кількість слухачів «Університету III віку», що візьмуть участь в одному відвідуванні культурно-мистецького закладу	осіб	30	30	30	30	30
3.	Показник ефективності:						
3.1.	Середня вартість одного квитка до культурно-мистецького закладу	грн.	100	110	119	129	139
4.	Показники якості:						
4.1.	Відсоток осіб, для яких буде організовано відвідування культурно-мистецьких закладів до загальної кількості слухачів «Університету III віку»	%	100	100	100	100	100
Виїзні екскурсії історичними місцями Черкащини та України для слухачів «Університету III віку»							
1.	Показники витрат:						
1.1.	Обсяг фінансових затрат на проведення екскурсій	тис. грн.	128,0	140,7	151,9	164,1	177,2
2.	Показник продукту:						
2.1.	Кількість організованих для слухачів «Університету III віку» екскурсій	штук	4	4	4	4	4
2.2.	Кількість слухачів «Університету III віку»	осіб	300	300	300	300	300
2.3.	Кількість слухачів «Університету III віку», що візьмуть участь в одній екскурсії	осіб	40	40	40	40	40
3.	Показник ефективності:						
3.1.	Середні витрати на екскурсію на одного слухача «Університету III віку»	грн.	800,0	879,2	949,5	1025,5	1107,5
4.	Показники якості:						
4.1.	Відсоток осіб, для яких буде організовано відвідування культурно-мистецьких закладів до загальної кількості слухачів «Університету III віку»	%	53,3	53,3	53,3	53,3	53,3
Культурно-просвітницькі та культурно-освітні заходи для слухачів «Університету III віку»							
1.	Показники витрат						
1.1.	Обсяг фінансових затрат на оплату послуг лекторів/залучених фахівців для проведення курсу	тис. грн.	24,0	26,4	28,5	31,8	33,2

	навчальних (лекційний та практичних) занять						
2.	<i>Показник продукту:</i>						
2.1.	Кількість організованих для слухачів «Університету III віку» курсів навчальних занять	штук	12	12	12	12	12
2.2.	Кількість слухачів «Університету III віку»	осіб	300	300	300	300	300
2.3.	Кількість слухачів «Університету III віку», що візьмуть участь в початкових заняттях	осіб	300	300	300	300	300
3.	<i>Показник ефективності:</i>						
3.1.	Середні витрати на оплату послуг лектора/залученого фахівця за проведення курсу навчальних занять для слухачів «Університету III віку»	грн.	2000,0	2198,0	2374,0	2564,0	2769,1
4.	<i>Показники якості:</i>						
4.1.	Відсоток осіб, для яких буде організовано курси навчальних занять до загальної кількості слухачів «Університету III віку»	%	100	100	100	100	100